

Coordonatorul colecției *SOCIETATE&PUBLICISTICĂ* este Dorin Popa

Consilieri editoriali: Liviu Antonesei

Dumitru Borțun

Ilie Rad

Nicolae PRELIPCEANU, poet și publicist român contemporan, a fost redactor la revista *Tribuna* din Cluj, *Viața Românească*, redactor șef adjunct la *Luceafărul*, secretar al USR, redactor șef al revistei *Alianța Civică*, ziarist la *Cotidianul*, *România liberă*, director de programe la televiziunea independentă SOTI (1994). În prezent este redactor-șef la revista *Viața Românească*, membru în Consiliul și Comitetul director al Uniunii Scriitorilor. A publicat volume de poezie, proză, interviuri. A primit trei premii ale USR pentru poezie și unul pentru publicistică. Prezent în antologii de poezie în: Franța, SUA, Rusia, Macedonia, Serbia, Polonia, Bulgaria, Ungaria, Italia etc. Articole publicate în: *România liberă*, *Ramuri*, *România literară* etc.

Nicolae Prelipceanu, *Odioseea. Un jurnal pe sărite*

© 2011, Institutul European, pentru prezenta ediție

INSTITUTUL EUROPEAN, editură academică recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior Iași, str. Grigore Ghica Vodă nr. 13, cod 700469, O. P. 1, C.P. 161 euroedit@hotmail.com; www.euroinst.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PRELIPCEANU, NICOLAE

Odioseea. Un jurnal pe sărite / Nicolae Prelipceanu –

Iași: Institutul European, 2011

ISBN 978-973-611-776-3

821.135.1-92

Reproducerea (parțială sau totală) a prezentei cărți, fără acordul Editurii, constituie infracțiune și se pedepsește în conformitate cu Legea nr. 8/1996.

PRINTED IN ROMANIA

NICOLAE PRELIPCEANU

Odioseea

Un jurnal pe sărite

INSTITUTUL EUROPEAN
2011

Cuprins

<i>Nota autorului</i>	/ 11
Alzheimerul liber consimțit	/ 13
Penultima oră	/ 15
Separarea puterilor în cap	/ 19
Dar nu liniștea din 1990	/ 23
Istorie și fapt divers	/ 25
Crăciunul de la Târgoviște	/ 29
Misterele murdare	/ 31
Nebănuite sunt căile...	/ 33
Excrescențele haosului	/ 37
Autoinvadatorii	/ 41
Aplauze la groapă deschisă	/ 43
<i>Inimă rece</i> , un basm care nu se mai termină	/ 45
Bin Laden în sprijinul lui Huntington	/ 49
50 % revoluție și restul continuitate	/ 51
Asta, de bună seamă, nu e Europa	/ 55
Deep Putin	/ 57
<i>A fi și a avea</i>	/ 59
Asfaltul mioritic	/ 63
La progresul social	/ 65

Colonizarea submarină / 69
Demnitarul și umbra lui / 71
Tâmpitopole / 73
Simion Dascălu – istoric sau vizionar? / 77
Popii și fotbaliștii, mai presus de lege? / 79
România și instituțiile / 83
Iunie, o comemorare / 87
Dacă (sau „If” dacă preferați) / 89
Campania de rugăciuni / 93
Copiați, băieți, numai copiați! / 97
La Ruine / 101
Cum se repetă istoria cu Estul care păcăleşte Vestul / 105
Care capră? / 109
Lustrația târzie / 113
Capitalismul original / 115
Iar ne-a citat dl Putin / 117
Clone pentru guvernare / 119
Pensiile, educația și autostrada / 123
Mai târziu sau niciodată? / 125
Rusia și republicile bananiere / 127
Înnoi-m-aș și n-am cui / 131
Jaful în vreme de criză / 135
Șeful rozelor / 139
O țară fixă / 143
Triburile politice românești / 147

Coerențe naționale / 151
Amicus Plato? / 155
Ai noștri / 159
Războiul pașnic / 163
În așteptarea zgârie-norilor din Cișmigiu / 167
Muzeul revoluțiilor / 171
Un nou gaz de luptă, gazul persuasiv / 175
Macină morile, macină... / 179
Pe drumul cel rău / 183
Din horă-n horă / 187
De la „sudoarea frunții” la industrializare / 191
Travestiți și simulanți / 195
Clișee literare, imitații palide / 199
Guvernul cu coasa / 203
Universitatea de piață / 207
Elevii lui Potemkin / 211
Strâmbă-lume / 215
Țara obligatorie (prefață târzie) / 219
Exportul de democrație / 223
Revoluția dnei Udrea / 227
Mitologia salvează România / 231
Revoluția ca terorism / 235
A ști, a crede, a înțelege / 239
Alt glob n-aveți? / 243
Bătaia pe nemți / 247

Împreună, dar cu cine? / 251
Fericirea de a trăi în România / 255
Leul și bugetarul / 259
Bătaia cu flori / 263
Un interbelic târziu / 267
Revoluția indirect / 271
Moș Ion Roată și criza / 275
O casetă pierdută / 279
Orașul interzis / 283
Rezervații de arhitectură / 285
Vom muri și vom afla? / 287
Memoria provizorie / 291
Proverbe românești neabrogate încă / 293
Independenții de partid și de stat / 297
Ce-i patria? / 301
Investițiile-aisberg / 305
Măsură și contra-măsură / 309
Probleme românești / 313
Capitalism, rețeta lor, deloc secretă / 317
20 de ani de la „marea mineriadă” / 321
Creșterea minus / 325
În pușcărie pentru totdeauna? / 329
România privită de jos / 333
Civilizația abuzului / 337
Vitejii cu badigarzi / 341

Teatru de hoțomani / 345
Al cui e statul? / 349
Nu uitați să stingeți lumina, la plecare, d-le președinte! / 353
La ce e bună învățătura / 357
Sondajul și SF-ul / 361
Modelul de lângă școală / 365
Băncile și lumea / 369
Oglinda basarabeană / 373
Și a fost 21 decembrie / 377
O întâmplare din anul 1992 și soră-sa din 2010 / 381
„Nu-s parale” / 387
Infernul sanitar / 391
Hop cu anticorupția / 395
Vameșii dar și fariseii / 399
Zu zwang / 403
Aga și șpaga / 405
Domnul macro și bietul micro / 407
Sfânta amânare / 409
Un centimetru etalon pentru progres / 411
O crimă fără pedeapsă / 413

Alzheimer

O glumă răsuflată, din punctul meu de vedere, pentru că o știu de mult și am auzit-o de multe ori, de la diverse persoane, spune cam așa: avantajul Alzheimerului este că afli tot timpul lucruri noi. Alzheimerul este o boală care apare, în general, la bătrânețe sau, oricum, la o anumită vârstă. Uiți întâi câteva lucruri, întâmplări, pe urmă tot mai multe și în final ajungi să uiți și cine ești.

Lumea de astăzi nu vrea să-și mai amintească trecutul. Propriul trecut. E un Alzheimer liber-asumat. Sau poate indus. Cu timpul, memoria, ca orice organ neexersat, se va atrofia, iar în cele din urmă o să dispară. O să avem niște filtre care să ducă spre procesare fapte și imagini strict contemporane senzației, dar până la capătul procesului, totul va dispărea. Și nu vor mai ști nici cine au fost, dar mai ales nici cine sunt.

În literatura celor care nu vor să știe de înaintașii lor în domeniu, totul e nou, și expresia propriu zisă a stărilor și titlurile care pentru alții sunt demult bătute, și gesti-culația și așa mai departe.

Să ai Alzheimer e o nenorocire de care, în general, nu ești tu de vină. Cioran nu era vinovat că uitase limba al cărei cel mai mare stilist fusese proclamat. Să-ți provoci Alzheimerul e o prostie. O prostie folositoare eventualilor amatori de dictatură, care stau tot timpul la pândă prin democrații, așteptând momentul să scoată capul și să pună mâna pe situație, deci pe putere.

O prostie e și ea o nenorocire de care nu e totdeauna vinovat purtătorul ei. O prostie liber-asumată generează,

totuși, o vinovăție. Și dacă nu pentru cei care și-o asumă, atunci sigur pentru cei care o vor moșteni așa cum au creat-o primii, intactă, luând-o la dezvoltat, la progres. Iar progresul în prostie e mai tare decât orice alt progres, e nelimitat și atotputernic.

18 aprilie 2011

Penultima oră

Mă săturasem de ultima știre din ultima clipă dinainte de închiderea ziarului, mi-era scârbă de goana aceea după cea mai nouă crimă, ca și cum cea puțin mai veche nu era bună, nu mai era satisfăcătoare, nu își atingea și ea scopul, doar existând. Cel mai nou, cel mai proaspăt, ultima apariție, o goană imbecilă a unor imbecili printre care mă numărăm din moment ce numărul lor nu era departe de acela al tuturor oamenilor din lumea așa zisă civilizată, lumea noastră, nu-i așa? Am simțit oroare pentru ceea ce făceam încă de când am început și eu goana asta după cea mai proaspătă știre, cel mai nou spectacol, cea mai nouă tânără actriță, cel mai nou debutant nu contează unde, nou să fie, ultimul să fie, pe ceilalți dă-i dracului, n-are, oricum, nimeni nevoie de ei. Mentalitate cu atât mai lipsită de orice logică, de orice rațiune, cu cât majoritatea lucrurilor care ne înconjoară nu sunt nici proaspete și nici de ultimă oră. Lumea e veche, a fost clădită de unii care nici nu mai sunt, cât despre cei care o populează, nici majoritatea lor nu sunt apariții chiar de ultimă oră, că altfel ne-am afla într-un fel de tabula rasa a oricăror cunoștințe și idei, unde toată lumea ar bolborosi ca noii născuți, cărora nici nu li se mai spune, de către reporterii semidocti și analiștii idioți, altfel decât bebelușii sau, uneori, micuții. Iar micuții, ca să conteze, nu-i așa, atunci când sunt violați de un pedofil de ultimă oră, foarte bine dacă înainte de descoperirea violului a fost un istoric american, cu atât mai bine, micuții, ca să conteze violul pot să aibă și 13 ani, că tot micuți li se spune, *pour épater les bourgeois*.

Toate astea se adunaseră în mintea mea și nici nu știam că sunt acolo, când, luând în mână un *Times* de pe masa

rotundă de lângă ușa de sticlă veșnic închisă, mi-a străfulgerat ideea, nu grozav de originală, dar potrivită cu împrejurările, mai ales că *Times*-ul nostru, format tabloid, era de ieri, ce-ar fi să se cheme *Times*-ul de ieri, *Yesterday Times*. Deși nu mai văzusem de câteva zile un ziar românesc decât, așa, din când în când, pe internet, tot mi-am spus, cât despre ziarele românești, pentru astea ar fi un test interesant, să aibă toate o ediție de ieri. Ia gândiți-vă ce bine ar suna: *România liberă de ieri*, *Adevărul de ieri*, *Evenimentul zilei de ieri*, aici poți combina în cap fiecare cuvânt cu formula de ieri, și evenimentul, dar și zilei, *Gândul de ieri*, *Ziua de ieri*, *Gardianul de ieri*, *Aveea de ieri* și, cel mai clar și mai drept, *Cotidianul de ieri*. Poate că asta ar și trebui să fie titlul ziarului pe care-l visam eu, acolo, la Annaghmakerrig, în Irlanda, unde păsările care cântau erau aceleași cu cele care cântaseră ieri, până și ploile, care un timp s-au succedat cu o precizie matematică, semănau una cu alta ca două picături de apă, iar vânturile care bătuseră cam fără încetare zile la rând, înainte de a se opri, erau toate asemenea unul altuia.

Probabil că ziarul pe care trebuie să-l scot, acum, după ce am stat un timp, e drept foarte scurt, fără nici o informație de ultimă oră, o, Doamne, ce fericire, ce eliberare pentru un creier obosit și terorizat, ar trebui să se intituleze chiar așa, *Cotidianul de ieri*, sau, poate, *Ziarul de ieri*. Cititorul obișnuit de ziare n-o să-l cumpere în prima zi, n-o să-l cumpere nici a doua zi, va dura ceva până se va hotărâ să vadă ce dracu scriu ăștia în cotidianul ăsta de ieri.

Acum câteva zeci de ani a rulat un film intitulat, provocator pentru vremea aceea, *S-a întâmplat mâine*, în care un individ primea ziarul de a doua zi, ceea ce-l pune într-o zdrobitoare situație de superioritate față de toți ceilalți oameni, care le citeau la data înscrisă pe prima pagină, lângă titlu.

Acum, când trăim o vreme a luptei cu memoria, a încercării tot mai vizibile de abolire a acesteia și de viețuire în prezent, numai în prezent, cu cât mai puțin, dacă se poate nimic din trecut, ceea ce totuși nu se poate, ziarul de ieri

ne-ar încetini marșul acesta dureros și stupid către moarte fără să ne mai gândim la ea, fără să știm că și altora li s-a întâmplat.

Și pe urmă, ce școală grozavă ar fi pentru orice ahtiat după prezentul cel mai strict, să vadă cum încă de ieri actualitatea lui stringentă era anunțată și ar afla că, poate, și cea de azi anunță altceva decât întâmplarea sau declarația propriu zisă. Ca să nu mai spun cât de distractive ar fi declarațiile de ieri ale politicianilor de vârf puse față în față cu cele de azi sau pur și simplu cu comportarea lor de azi, de a doua zi. Lasă că și declarațiile altor personaje ale zilei, cum ar fi celebrități ale artei, literelor sau ecranului, filozofi *pe care lumea nu putea să-i mai încapă*, s-ar cam ciocni cu mintea românului de a doua zi. Cu mintea sau declarația și purtarea românului de a doua zi. A, dar și *Românul de a doua zi* ar fi un titlu grozav pentru un ziar, deși gazetuța național (cam) comunistă intitulată cu primul cuvânt din acest titlu nu mai apare de mult. Însă aici intrăm în cu totul altceva, nu mai e românul de ieri care, nu-i așa, nu sună prea bine, ci, dimpotrivă, cel de mâine, care și el, la rândul lui, se va ciocni cu cel de ieri, astfel încât, deși nu-l are pe ieri, tot la ieri face apel. Titlul respectiv vreau să spun.

Ziarul de ieri, *ziarul de ieri*, parcă-i și aud strigând pe micuții, între ghilimele desigur, care vor vinde pe străzile (cărui oraș?) acest ziar la care mă gândesc de câteva clipe, ca la o idee de ultimă oră, care să irumpă și să schimbe, în timp, mentalitatea oamenilor.

Aici, la Annaghmakerrig, acum acolo, oricum, nici ziua de ieri nu e prea prezentă, totul existând într-un fel de prezent etern, care nu are ziua de azi și ziua de ieri, poate doar iarna, când, mi-a spus Mardara Woods, un cunoscut poet din Dublin, noaptea ajunge să aibă 18 ore. Prețul zilei crește mult, în aceste condiții, când abia două dacă fac cât una de la echinoxul nostru de primăvară.

Separarea puterilor în cap

Îi aud pe cei din arenă invocând destul de des separarea puterilor în stat. Dar în cap, întreb cu naivitate, dar în cap? Aici se petrece totul mai întâi. Dacă în cap puterile nu sunt separate, atunci n-am făcut nimic, n-avem cum s-o obținem pe cea din stat. Că statul nu e altceva decât reproducerea, în plan material, desigur, a ideii din capete. Or, la noi, în capete, puterile nu numai că nu sunt separate, ci se și învâlmășesc și nu e deloc sigur că asta nu aduce mari beneficii cuiva.

Protecția pe care o acordă cei ajunși în poziții importante în stat amicilor, indiferent de legi, indiferenți *la* legi, arată că în cap lucrurile, că de idei nu poate fi încă vorba, nu s-au prea separat.

Eram acum câțiva ani într-o poziție oarecum responsabilă și îi ceream socoteală unui șef de instituție căruia, prin poziția mea trecătoare, îi ordonam fondurile. Îi spuneam că dacă nu va produce ceea ce trebuie să producă din sumele ce se scurg spre instituția sa, voi fi nevoit să cer revocarea sa din funcție. Mi-a răspuns în multe feluri care nu m-au mirat. Ceea ce m-a uluit, însă, a fost invocarea faptului că eram amândoi membri ai aceleiași organizații civice și, deci, eu trebuia să-l protejiez. Nu m-ar fi mirat dacă n-ar fi fost vorba de o persoană refugiată de mult în Vest, unde ar fi avut timp să învețe democrația și separarea puterilor în cap, dar, iată, obiceiul cel vechi învingea. Atunci s-a iscat în mintea mea formula. Separarea puterilor în cap. Asta e înainte de toate. După aceea, poți să separi și puterile în stat, poți să mai disociezi și altele ce se cer, spre a fi corect înțelese, disociate.

Pe de altă parte, în societatea românească observam o separare acolo unde aceasta ar fi trebuit să lipsească. Majoritatea faptelor sociale, precum și, la origine, a celor politice, erau, și mai sunt încă, privite separat, pe felii, ca și cum nu ar avea nimic înaintea lor, care să le explice, să le lumineze. Și atunci, să te ții interpretări eronate! Scoaterea unei fraze din context spre a te face că înțelegi pe dos ceea ce a vrut să spună autorul textului e un vechi truc publicistic, foarte practicat mai ales de către persoane fără scrupule, grăbite să-și atingă scopul, în general nu tocmai curat.

Ce combinație ciudată, aceasta, între judecarea globală a unor lucruri ce ar trebui separate și separarea severă a altora care nu pot fi înțelese decât luate global! Un fel de coctail Molotov al creierului. Purtătorul lui, fără să știe, nu e decât un alt fel de kamikaze, căci se aruncă în aer pe sine însuși, desigur mult mai... soft, iar dacă are și vreun protector, chiar scapă cu viață, deși nu pricepe o iotă din ceea ce aceasta, viața vreau să spun, îi arată.

Și atunci e ușor explicabil de ce un european care a stat câțiva ani la noi a spus că suntem un popor pe care cu cât îl cunoști mai bine cu atât îl înțelegi mai puțin. Dar noi înșine, care ne cam cunoaștem, de vreme ce aici ne-am născut și aici continuăm cu încăpățănare să trăim, cum vreți să ne înțelegem? Toate explicațiile pe care ni le dăm despre noi înșine ce sunt altceva decât semnale disperate că nu ne înțelegem deloc? De aici, poate, și multitudinea teoriilor despre poporul român, explicațiile comportamentului său date în diferite epoci.

Sau, poate, nici nu ne cunoaștem deloc și tocmai asta e sursa atâtor tragedii la care am fost constrânși. Că dacă individul trebuie să se cunoască pe sine însuși spre a vieții confortabil în lume, atunci, la o altă scară, și societatea ar fi bine să se cunoască pe sine, spre a alege căile potrivite. Or, noi refuzăm cu încăpățănare toate oglinzile care ni se pun în față, spre a lua cunoștință de chipul nostru cel

nevăzut, cel adevărat. Până la urmă o să deschidem ochii și o să acceptăm că da, aceștia suntem chiar noi. Dar asta ceva mai târziu când, mai datorită apartenenței la clubul european, mai datorită nouă înșine, o să ne putem privi fără să ne jenăm.

22 martie 2007

Dar nu liniștea din 1990

Acum câteva zeci de ani, în orașelul meu, trăia un medic modern care a fost primul posesor, în acele locuri, al unei motociclete Simpson. Era, se spunea, englezească și nu puteți nici măcar bănuți ce însemna pentru niște provinciali uitați de lume o motocicletă englezească în anul 1958 sau 1959. Astăzi, când motocicleta înseamnă ceva foarte zgomotos, încât te întrebi dacă ea este făcută ca să te poți deplasa ori, mai ales, ca să poți să-i scoli din somn și pe morți (cum se spunea), mă gândesc cu nostalgie la motocicleta doctorului Ionescu. Care doctor, ca și motocicleta lui, ca și casa de alură britanică pe care și-a construit-o, pentru ca în câțiva ani să-i fie demolată în favoarea unor blocuri fără personalitate, sunt astăzi, desigur, uitați de toată lumea. Nici eu nu mi-aș mai fi adus aminte de ei, dacă n-ar fi fost proiectul de reglementare a liniștii din Capitală, prin interzicerea pârâitoarelor pe străzile orașului.

Atunci, înainte de 1960, lumea voia liniște, una pe care, de altfel, și-au mai dorit-o mare parte din concetățenii noștri și după, când au votat „un președinte pentru liniștea” lor. Sigur, extrapolarea acestei dorințe de liniște este riscantă, pentru că una e liniștea păstrată de vehicule ale căror motoare parcă torc și alta „liniștea” dăruită poporului de un Ion Iliescu. La cea dintâi, cred că ne-am întoarce, cu atât mai mult cu cât Bucureștiul a devenit, la anumite ore, un fel de eșantion de infern sonor, și nu numai sonor.

Dar există astăzi o categorie întregă de oameni, în general foarte tineri, care nu pot trăi decât în zgomot. Dacă cel dimprejur nu e destul de puternic, atunci își pun în urechi niște generatoare de zgomote și astfel își realizează „toate

profețiile politice”, vorba lui Bacovia. Pentru aceștia, o motocicletă trebuie să fie ceva care să urle și să bubuie, atrăgând atenția – asta o fi? – tuturor celor din jur. Și mai demult decât vremea vieții doctorului meu din Curtea de Argeș, pe la începutul aceluia secol, o seamă de artiști se făleau cu operele lor create „pour épater les bourgeois”, obiectiv pe care cred că, fără a și-l conștientiza, îl au și tinerii de mai sus, fără însă a avea și operă. Ei bine, totuși lumea unei capitale este compusă și din burgezi și din „oameni ai muncii” și din alte persoane care au nevoie ziua de un zgomot moderat, iar noaptea, cei mai mulți, să doarmă. În fond, toți acești descreierați care trec cu boxele date la maximum în automobile la orice oră din zi și din noapte nu sunt decât niște inadaptați social, niște indivizi care nu acceptă că libertatea derulează în noaptea acolo unde se termină cea a vecinilor lor.

Dar poluarea fonică este totală și vine din toate părțile. Vine și de la strigătele altor descreierați, aceștia nu pe două sau patru roți ci pe două picioare (da, în ciuda evidențelor, nu pe patru), cu toții dorind fierbinte să epateze pe toată lumea, să atragă atenția asupra lor măcar cu o înjurătură, măcar cu un urlat, dacă altfel nu sunt în stare. Pe ei nu poți, deocamdată, să-i oprești a se manifesta, dacă nu vrei să fii calificat drept fascist sau mai știu eu cum. Dar, desigur, trebuie început cumva și noua reglementare este un început. Dacă nu vom mai fi invadați de automobile, de camioane, de motociclete pârâitoare, de ATV-uri la orice oră din zi și din noapte, poate că și răcnetele umane se vor mai tempera, din lipsă de cortină sonoră. Dar, dată fiind invazia mașinilor pe patru sau pe două roți, este greu de crezut că ascensiunea lor mai poate fi oprită, ca aceea a personajului lui Brecht dintr-o piesă cândva bine cunoscută.

O întrebare îmi tulbură din când în când liniștea: ce s-ar întâmpla dacă, brusc, toată umanitatea ar înceta să se mai grăbească, să se agite, să facă zgomot, așa, prin consens? Răspunsul e simplu: nu există consens, cel puțin pe acest Pământ.

2007

Istorie și fapt divers

Sâmbătă, 17 martie 2007, la știri, aud despre un procedeu, zice-se original și brevetat de niște asistente medicale de la un spital de copii abandonati din împrejurimile Moscovei, care, ca să scape de bătaie de cap, i-au legat pe micii pacienți de paturi și au putut să-și vadă în liniște (!) de (alte) treburi. Directorul sau directoarea spitalului spune că nu crede că așa ceva s-a întâmplat, el sau ea nu a văzut, nu a auzit. O fi fost destul de departe de locul faptei și nu se vor fi auzit țipetele micilor prizonieri fără vină.

Mie personal tare îmi vine să cred că s-a întâmplat, se întâmplă curent. Experiența mea de viață îmi dictează această atitudine. Și iată la ce mă refer: pe când eram eu însumi copil, la Babadag, locuiam într-o casă mai de Doamne-ajută, așa că am „beneficiat”, imediat după ocuparea României de către proaspeții „aliați”, de mai multe rânduri de „chiriași” din Armata Roșie. Cum aici era pace, unii ofițeri veneau cu soțiile, chiar dacă acestea nu purtau, ele însele, uniforma glorioasă. Una dintre perechile care au locuit la noi – nu mai știu numele străzii și nici nu mai are cine să mi-l reamintească – era foarte tânără, avea un copil mic de tot, un sugar cum se spunea pe vremuri, un „bebeluș”, cum, mult mai dulceag, se spune azi, sub influența mahalalei. Ofițerul și nevastă sa voiau să se bucure de viață, erau tineri, războiul se încheiase pentru ei, scăpaseră cu viață și nici nu știau ce-i așteaptă în patrie, așa că, în fiecare seară, plecau de-acasă la petreceri și se întorceau prea bine dispuși. Copilul țipa îngrozitor, dar părinții mei nu îndrăzneau să intre să-l liniștească, de teama ofițerului, pentru că nu știai ce ți se poate